

การเข้าถึงวรรณคดี ด้วยวิธีสหศาสตร์

ดร. สำอาง หิรัญบุรณะ ฟีเนช *

๐.๐ คำนำ บทความเรื่องนี้เป็นผลจากการนำวิชาสหศาสตร์ มาประยุกต์กับการอ่านวรรณคดี การอ่านวรรณคดี โดยเฉพาะวรรณคดีที่เป็นร้อยกรองนั้น ผู้อ่านจะเห็นได้ว่า จะมีบทประพันธ์ บางวรรค หรือบางบรรทัดที่สะดุดตาผู้อ่าน หรือจับใจผู้อ่าน จนทำให้อยากจะท่อง หรือจำให้ได้ขึ้นใจ จากการวิเคราะห์คำประพันธ์เหล่านี้ จะเห็นได้ว่าความไพเราะของบทกวีนั้นมักจะอยู่กับ จังหวะ สัมผัสทั้งสระและอักษร และการเลือกใช้เสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ที่สื่อความหมายที่กวีต้องการ อันมีผลให้ผู้อ่านสามารถรับความหมายนั้นได้ ๒ ระดับพร้อม ๆ กัน คือการรับความหมายจากการสื่อความหมายของคำและการรับความหมายจากการสื่อความหมายของเสียง ยกตัวอย่าง เช่น กวีบรรยายภาพและความรู้สึกของพलयงมตอนจำใจต้องจากนางวันทองไปอยู่กับย่า เพราะความโหดร้ายของขุนช้างซึ่งเป็นพ่อเลี้ยง ไว้ว่า

“แต่เหลิยวเหลิยวเล็ยวลับ-วับวิญญูณ” (ขุนช้างขุนแผน)

กลอนวรรคนี้เป็นที่จับใจของผู้อ่านก็เพราะว่า กวีใช้คำเพียง ๘ คำ แต่สามารถบรรยายฉาก และสร้างอารมณ์ ๒ ชนิดให้เกิดขึ้นกับผู้อ่าน ฉากที่ว่าก็คือภาพของพलयงมกำลังเดินไปตามโค้ง ขณะที่เดินก็หันหลังกลับมามองแม่ก็ยืนอยู่ แต่เนื่องจากทางนั้นเป็นทางโค้ง พอพलयงมเดินไปถึงจุดหนึ่งก็เหลิยวกลับมาไม่เห็นนางวันทอง ภาพของนางวันทองก็จะถูกตัดจากแนวสายตาของพलयงม อารมณ์ ๒ ชนิดที่กล่าวถึงก็คือ ความอาลัยอาวรณ์ละล้าละลังของพलयงม ขณะที่ออกเดินทาง และความใจหาย เมื่อมองกลับไปแล้วแต่ไม่เห็นแม่ ฉากและ

* อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อารมณ์ที่กล่าวนี้สื่อด้วยความหมายของคำทั้ง ๘ ความโค้งอยู่ในคำว่าเลี้ยว ความอารมณ์แสดงออกด้วยกิริยา “เหลียว” ของพลาตง ความละล้าละลัง สื่อด้วยคำว่า “เหลียว” ไว้ ๒ ครั้ง ภาพถูกตัดด้วยคำว่า “ลับ” และความใจหายจะสื่อความหมายอยู่ในคำว่า “วับวิญญาน”

นอกจากกลอนวรรคนี้จะสื่อความหมายด้วยคำแล้ว ยังสื่อความหมายถึงผู้อ่านด้วย ตัวเสียงของคำที่กวีเลือกมาใช้ด้วย อันจะเห็นจากการใช้เสียง “ว” ซ้ำเป็นอัมสระของสระกลม /u/ ในคำว่า “เหลียว” และในคำว่า “เลี้ยว” การเหลียวมาคูนนี้ คือการเอี้ยวคอ หรือ หมุนคอ (เป็นวงกลม) ในขณะที่คำว่า “เลี้ยว” บ่งถึงการเดินบนทางโค้ง (กึ่งวงกลม) การใช้อัมสระกลม “ว” สื่อความหมายของการกระทำหรือสิ่งที่มีลักษณะกึ่งวงกลม จึงมีผลให้การสื่อความหมายเกิดขึ้นในระดับของเสียงพร้อม ๆ กับระดับคำ ทำนองเดียวกันการตัดของภาพ และการตัดความรู้สึกเดิมคือความอาลัยอาวรณ์ มาสู่ความรู้สึกใหม่ (ความใจหาย) ก็ได้รับการส่งความหมายจากเสียงในการใช้เสียง /p/ ซึ่งเป็นเสียง กักเป็นตัวสะกดในคำว่า “ลับ” และคำว่า “วับ”

๐.๑ วิธีการสื่อความหมายของเสียง (Sound Meaning Relationship)

ในการศึกษาภาษา จะเห็นได้ว่ามีวิธีการสื่อความหมายของเสียงอยู่ ๒ แบบคือ

- ก. การเลียนเสียงธรรมชาติ (Primary Onomatopocia) เช่น การใช้เสียงที่สัตว์ร้องเป็นคำกริยาบ่งถึงการร้องของสัตว์ เช่น บอกว่า แมวร้องเหมียว ๆ ไก่ขัน เอ๊กอีเอ๊กเอ๊กหมาเห่า ไช้โง้ง เป็นต้น การเลียนเสียงแบบนี้ จะใช้แต่หูฟังเสียง แล้วก็สร้างเป็นคำขึ้นมา
- ข. การเลียนเสียงอันเกิดจากการใช้ลักษณะความคล้ายคลึงของสิ่งที่ต้องการเลียนเสียงกับความคล้ายคลึงของลักษณะการเปล่งเสียง (Articulation) การเลียนเสียงแบบนี้ มีชื่อว่า Secondary Onomatopocia ยกตัวอย่างเช่น เราใช้สระกลม (Rounded vowels) สร้างคำที่บ่งถึงความกลม หรือ ความโค้ง เช่น ใช้สระ /u, o, ɔ/ ในคำว่า หมุน โค้ง กอด โอบ จูบ เป็นต้น

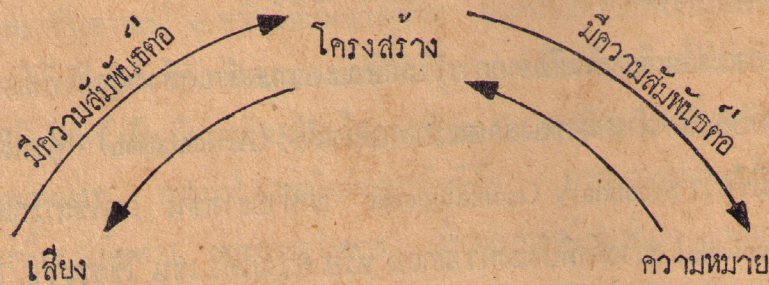
การเลียนเสียงในลักษณะที่ ๒ นั้น มีใช้มากในการสร้างคำในภาษาทุกภาษา และ การศึกษาการสร้างคำจากการเลียนเสียงแบบนี้ยังเป็นช่องว่างอยู่ในการวิเคราะห์ภาษาไทย (แม้ว่า จะมีผู้สนใจเรื่องนี้ แต่ความสนใจก็ออกมาในรูปของการตั้งข้อสังเกตสั้น ๆ มิได้มีการวิเคราะห์ อย่างเป็นล่ำเป็นสัน เช่น พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงตั้งข้อสังเกตว่า คำที่พยัญชนะต้นเป็น ก ค ถ้าตัวสะกดเป็นเสียง กัก จะสื่อความหมายไม่ดี เช่น เกรียด เกลียด กรุด ครุด แต่ถ้าเปลี่ยนตัวสะกดเป็น น ม ง ว ย ความหมายจะดี เช่น เกี้ยว เกลียว แต่ข้อสังเกตแบบนี้ไม่ช่วยในการวิเคราะห์ภาษาไทย เพราะคำว่า ดี-ไม่ดี เป็นศัพท์ที่กว้าง และขึ้นอยู่กับ อัตวิสัยของบุคคล

ท้าวเหตุผู้เขียนมีความสนใจในลักษณะของการเลียนเสียงแบบที่สอง บวกกับความสนใจในการสื่อความหมายของคำด้วยเสียงดังกล่าวแล้ว จึงได้ลงมือวิเคราะห์คำในภาษาไทย จากแง่ของการสื่อความหมายด้วยเสียง บทความนี้จึงเป็นผลของการวิเคราะห์ดังกล่าวแล้ว

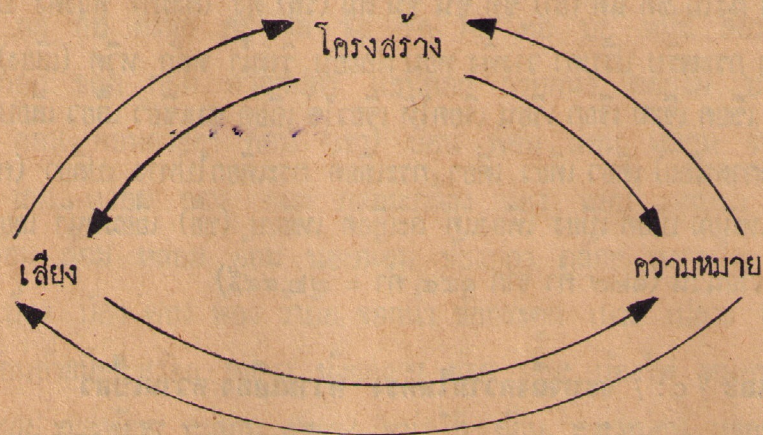
๑.๑ สมมุติฐานของการวิเคราะห์

ภาษา มีองค์ประกอบย่อยอยู่สามส่วน คือ ความหมาย โครงสร้าง และเสียง องค์ประกอบย่อยทั้งสามส่วนนี้ ย่อมส่งความสัมพันธ์ต่อกัน

จากการวิจัยทางภาษาศาสตร์ ได้ปรากฏชัดแล้วว่า โครงสร้างมีบทบาทต่อความหมาย (ดูความหมายหลายนัย ในภาษาอังกฤษ โดย สุโร พงษ์ทองเจริญ^๒) และเสียงมีบทบาทต่อโครงสร้าง (ดูสำออง หิรัญบุรณะ^๓ : The Role of Accent in Thai Grammar)

จะเห็นได้ว่าวงจรที่มีอยู่ข้างต้น ส่วนที่ขาดอยู่ก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและความหมาย และความสัมพันธ์ระหว่าง ความหมาย และเสียง

สมมุติฐานของการวิเคราะห์ครั้งนี้ ก็คือสมมุติฐานที่ว่า เสียง และความหมายมีความสัมพันธ์ต่อกัน

๑.๒ ข้อตกลงเบื้องต้น

- ก. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ยังไม่สมบูรณ์
- ข. ในการวิเคราะห์ จะใช้คำไทยแท้ คือคำโดด หรือ คำซ้อนที่เป็นพยางค์เปิด หรือสะกดด้วย ก ต น ม ง ว ย ถ้าเป็นพยางค์ปิด โดยจะไม่รวมไปถึงคำยืมจากภาษาอื่น
- ค. ผู้วิเคราะห์จะให้ความสนใจต่อภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน
- ง. การวิเคราะห์ ความหมายของเสียง จะทำกับเสียงสระและเสียงพยัญชนะ เท่านั้น

๒.๐ ความหมายของเสียงสระ

๒.๑ /i/ และ i:/ จะบ่งถึงความเล็ก เร็ว แฉบ เบา (ล้อย)

นิต กระจิดริด จิว จีม ตีม จุ่มจิม ชีปะตีว หงิม สะกิด กริด ริด ลีบ บีบ ริด ปลิด จุกจิก หยิก จีบ ตับ ไกลลิบ หนีบ คีบ ฟีบ หวดหวิด ฟุดฟืด หีบ (อ้อย) ชิก ชี หวิด หวีว จีม

ทิ่ม ลิ่ม (เครื่องมือ) ลิ่ม (เลื่อย) หวี กลีบ ปลี (กล้วย) บี้ ขี้ บ่นอุบอุบ ชุบซิบ เลือตออกซิบ ๆ
 จึก จิก บิด (ทำให้เล็ก) เปรี้ยว เรียว เกลียว ร้ว กัว หัว ลมพัดฉิว พริ้ว สิว ปลิว จับหลับ ลีบ
 ตืด (มา) วิตน้ำ กิ่งไม้ ชืด ฉืด (ยา) ชืด ชื่น ชิม ลิ่ม (รส) ตึง (ลงมา) ท้วงติง บิน บิ่น ปลิ้น
 ปลิว ปีก กะฝัก กระทบ ปรึบตา วางพียง หยิม ฝอยยิบ รินน้ำ หลัก หวิด (เสียง) ชืด อ้อยอิ่ง
 อิ่ง เคี้ยว เขี่ยม เขียด เจียม เจียก เจียน เจียดให้ เจียวไข่ เจียด ชุบเชียว เลี้ยว เสียบ เสียดสี เสียม
 (ไม้) เสียง (โอกาสน้อย) เคี้ยว เคี้ยว เคี้ยว กระเตียด กระเตียดไปทาง เปลี้ยว (คนน้อย) เคี้ยว
 เคียน เหนียว เหนียม เบียด เบียง เพียงแต่ ละเอียด เหยียบ (ขี้) เขี่ยมหน้า เขียว เรียว เลียง
 ละเอียด เลียบ เวียนวน (๑๒๗ คำ จาก ๑๔๔ คำ = ๘๘.๘๙%)

๒.๒ /c/ และ /c:/ จะบ่งถึงความไม่ตรง ความเอียง ความเบี้ยว

เก เฉก เข เค้เก้ เฉเซ เค้ เท (ลง) เบ้าปาก ขาเป้ โย้เย้ หน้าเหย รวนเร ลังเล
 ตาเหล่ เส (พุก) เท เกเร เสเพล ซวนเซ โลเล โมเม หันเห โยกเยก โอนเอน โงนงน เบียงเบน
 เกกมะเหรก กระตอกกระเทก โยเย เร่ (เวลาเล่นลูกหิน) (๓๒ คำ จาก ๗๗ คำ = ๔๑.๕๖%)

๒.๓ /x/ และ /x:/ สื่อความหมายสองประเภท คือ

๒.๓.๑ การแซมอยู่ในสิ่งอื่น

แซม วั็บแวม เพรวพราว แววาว กับแกลัม แซง แฝง แยม (ไม้) แทงค้ายมิต
 แวบ แต้ง แต้้ม แกม แสก แปลกถึน แลบ แอบ แกลบ เจ็บแปลบ แหกแปลกหน้า ของแถม
 แทรก แรด (นิสัย) แซว แยม แกงแยง แซง แฝง ทะแยง แร่ธาตุ แร (เงา) แล่น (ถลา) แฉโพย
 แอ้งน้ำ คอแหล (ความเท็จในความจริง) ของแถม (๓๗ คำ จาก ๙๖ คำ = ๓๘.๕๔%)

๒.๓.๒ การทำของใหญ่ให้เล็กลง การแยกออกจากกัน การเป็คออก

แตก จำแนก แยก แจก แบ่ง แคบ แผนก เสียงแซ่ต แซ่บตัยง ละแวก
 หั่นเป็นแว่น แฉงสี่เปี้ย แสคง แร้งแบ่ง แปลงนา แแนว แถว
 แหก แสกผม ไม้คมแฝก แล่ปลา เสียงแหบ เสียงแปร๊ด แผล แหว่ง เป็น
 แฉก แศกระแหง แยก แสง (แยกความมืด) อ้อมอ้อม ออกแอก

แก้ แฉ แบ่มือ แบนแต่ ของแน่นอน (๓๘ คำ จาก ๙๖ คำ = ๓๙.๕๘%)

๒.๔ /ว/ และ /ว:/ สื่อความหมาย ๓ ประการ คือ

๒.๔.๑ ความกลม หรือความโค้ง

กอ ก่อ ตะขอ คอ งอ ช่อ ซอ ต่อ ท่อ ป่อ หม้อ ล้อรถ หล่อ (เตา)
ห่อ กอบ กอด ขอด คอด หวดปลา แขนคอก กรอกน้ำ ตอกไม้ ปอกผลไม้ พอก
ลอบตักปลา ก้อน ค้อนค้ำยันตา ค้อน (เขา) บ้อน ฟ้อน ผ้อน หมอน ร้อน ว้อน งอน
ถอง ค่อม งอม หว่อม ต่อม ต่อม กลุ่มเกลี้ยง น่อง งอบ ยอบตัว ปล้อง ปล่อง
มอมเหล้า ย่อม ล่อม หลอม อ่อม นอบน้อม ช้องปลา คล้อย หงอนไก่ จอนเครา ต่อย
คล้อย ท้อง บ้อง บื่อง ฟ่อง ฟื่อง รำบ่อ จอกน้ำ ช้อกระดูก เบาะ เปาะ เาะ จอมปลวก
กระซอน ช้อนค้ำยมือ สร้อย หย่อม ңызงองๆ ย้อย ห้อย บ้องไฟ หนอน ลูกรอก รอบ
หลอด ปอยผม กระพ้อม ชะลอม หมอบ หน่อไม้ ต้อน กระหม่อม หยอด หย่อน (๙๓
คำ จาก ๒๕๘ คำ = ๓๖.๐๕%)

๒.๔.๒ การอยู่ในวงล้อม ๕๕ ๕๕ หรือการออกนอกวงล้อม ๕๕ ๕๕

คล้อย กล่อม จำนอง ช้อง ช้อง เกี่ยวคอง ต้องโทษ ชอง ร้อง ห้อง
กระสอบ ปลอก ย่อม ล่อม มอม ช่อม (ทำร้าย) ย่อความ คลอนแคลน คล่อม คลอง
สายสร้อย กล้อย ช้องปลา คอก ผ้อน ขอบ ช้อนปลา ต้อน ต่อม ห้อมล้อม บื่องปาก
รอบ บ้อน ร้อยพวงมาลัย กระจอก เาะ เาะ แขนเตาะ เกาะ เพาะเมล็ด เาะตะเข็บ
เสาะหา ฟ้อง ชะม้อย ปากบอน พุดพล้อย ผ่อนผัน พุดฝอย คล้อยแคล้ว สะท้อน
กระชดกระช้อย ชะยักช้อยัน ค้อน รอด ลอด ถอด ถอย คอน ชอก สอด ออก นอก
ตอก ตอด ย้อย ก่อ หลับผลอย ฟอก ไฟมอด มอบให้ ล่อหลอก ปล่อย ร่อนแป้ง งอก
ยอด ลักลอบ (๗๗ คำ จาก ๒๕๘ คำ = ๒๙.๘๔%)

๒.๔.๓ สภาพการลอยตัวอยู่ การตรึงอยู่ระหว่างช่วงการทำกิจกรรม การชะงัก
ในกิจกรรม

ลอย เกาะ เาะ คอย สอยผลไม้ ค่อยๆ รอ คอน (หาม) ร่อน ต่องแต่ง
ร้องแรง ห้อย ย้อย ชะม้อย

กรอก ตอก เค็ลยอก ฟ้อน ร้อน ว้อน ตอม กรอถ่าย จ่อจต ตืดต่อ
ตอกเหยื่อ อืดออก เทรียมพร้อม อ้อยเหยื่อ

จอต ตอนคน หงอ ท้อแท้ ไซ่ฝื่อ ตาเป็นต้อ เป็นง่อย ม้อยหลับ (๓๖ คำ
จาก ๒๕๘ คำ = ๑๓.๙๕%)

๒.๕ /๐/ และ /๐:/ สืบความหมาย ๔ ประเภท คือ

๒.๕.๑ ความกลม และความโค้ง

ขต ไซ่ โถข้าว หัวโน ขวดไหล ส้มโอ กก กลม ก้ม หลังโกง โกงธนู
โค้งโค้ง โคน โทย โทก ไซ่หิน คต คนแยง โคนตัน โคมไฟ หอยโข่ง โค้ง โจงกระเบน
ชงกาแพ ช่นเท้า ส้มโอ โคม ต้น (ไม้) ถ่มน้ำลาย นบนอบ นม ไน้ม บ่ม บ่งหนาม โอบ
ปกเสื่อ ตะปบ ลูกโป่ง ผด ลำโพง หยต หัวโล้น ไอ้โลม รม (คว้น) หกล้ม กั้น วง
วก วน ห่มผ้า อบ ออก โอนอ่อน ออม ปม (๕๓ คำ จาก ๒๕๑ คำ = ๒๑.๑๒%)

๒.๕.๒ การล้อมรอบ หรือ การออกจากวงล้อม หรือออกจากที่ตั้งเดิม

ไซ่ ไอ้ โกรก กตซี กก กรง ขบ โครง (สร้าง) จมน้ำ กระจอม จรดกัน
ชนกัน (ติดกัน) ชบอยู่กับ สนเข้ม ตบยุง ทบผ้า ทดน้ำ บด ปรก ปรบมือ ตะปบ ปล้น
พกติดตัว หมก รดน้ำ รมคว้น ร่ม โรง โลง ดงข้าว กลบ อม ขต ขนค ข่มซี
ชมพิชไซ่ ไอ้โลม อ้ายโมง ห่มผ้า ตม บ่มผลไม้

โยเย โล้ โห้ว คั้น ขนของ โงนงน งมขึ้นมา กระจอน ชก ลก ลูกไซน
ไชยมา กรน ชด ไปส่ง กระจก กระจด โต้ง ตก ตด ตลบ กระจด ถ่มน้ำลาย โอนให้
โถม โบก ไน้น โป้ ไปรย พัน พันออกจากปาก โพ้น โหม่งลูก ขโมย ถลัม ถก
ยก ย่น ล้มเลิก ขยม ถก ถอยร่น หล่น ล้น ลง โรย หก หก ถลก (๘๘ คำ จาก
๒๕๑ คำ = ๓๕.๐๖%)

๒.๕.๓ การบวม^๕ขึ้นมา ความ^๕นูน ความ^๕เด่นขึ้นมา

ตาโปน บ่งหนาม โน โคน รอยย่น ระบบ ผด ลูกไซน โทน เหม็นไฉ่
ไป ปากบั้ง จมูกโค้ง โจงเฉง ไวยวาย ทะโมน คุยโว คุยโอ้ นายโย่ง เจ้าโกร่ง นักเรียนโค้ง
หยาบไล่น หัวไล่น โค้งคัง กั๊ กั๊ ชี้โต ชี้ไม้ โห เสือโคร่ง กระโจน โทนโท่ โดม
คนโปรต กั๊ โผงผาง ตีโพยตีพาย หยาบไล่น โกร่น ขาวโพลน ห้อยโหน อักไซ โฉด
โลก โทง ๆ (๔๕ คำ จาก ๒๕๑ คำ = ๑๗.๕๓%)

๒.๕.๔ ความ^๕โล่ง ความ^๕มีเนื้อที่มาก ความ^๕กว้างใหญ่ และความ^๕รู้สึกอันเกิด
จากความ^๕โล่งความ^๕กว้าง

โปร่ง โปร่ง โล่ง โต โอ้อ่า โกรก โบกธง รอย โปรย โหรงเหรง ลมโชย
โตเต้ ใจโบ้ กระโจน โฉม สด (มีอิสรภาพ) ทง (ในป่า) ห้องโถง โบายตี ทะโมน
โยน สายระโย่ง รบ ลมพัด ระโหย โลก (๒๖ คำ จาก ๒๕๑ คำ = ๑๐.๓๖%)

๒.๖ /u/ และ /u:/ ส่อความ^๕หมาย ๒ ประเภท คือ

๒.๖.๑ การเข้า^๕ไปอยู่ในที่แคบ ความ^๕อัดอั้นความ^๕แน่น หรือการทะลุ^๕ผ่านที่
แคบ หรือหลุดจากสภาพ^๕คั่งกล่าว

กรู ไฟคุ บรรจุ อ้วนจุ ตู๊ต๊ะ บูเก๊า^๕ ย้วย มุทะลุ ชู คุตตี้ ชู (ฝน) สู้
สูสี ญู ฐู อุดอู้ กูบ ถอยกรุต คุกรุ่น เคี้ยวกรุ่น กิ้นผ้า กลุ่ม กัดกั๊ก ลุ่ม รัตคุม ชุด บุด
ครุต ชลุก ชุ่นช้อง คุร่นคิด คุม กลุ่ม กลุ่มคลั่ง ชมนรก หวดหวัด ก้มงุด วุ่นวาย จุก
สะตือจุ่น จุ่ม ชุก ชุบ ชุดไฟ ชุนผ้า ฉุนเฉียว ชุกชม ชุ่ม ประชม ชุก สมหัว ชุ่ม
สุ่ม กระคุม แก้มตุ้ย กักตุน ลูกตุ้ม ตุง เคี้ยวตุ้ย ทุบ บรรทุก ทุง หนุน ชมนม หนุน
บุด พง หนุน ฟัก ฝูง ชุ่มก มุ่นผม หมกมุ่น มุง มั่ง ยุบยับ อ้อยอัย หยิบหยิบ ยุต
หยด ชุ่ม ชุ่ม ยุ่ง รุด ทรู ทรู รุม วุ่น หุด หุบ ชุบ อุดอิบ อุ่ม

ประทุ ทะลุ ปรุกระตาศ ฝู กั๊ คั๊ย ขย จุบ จีบ จด วิวจืด จุ้นจ้าน กระจุย
จุก กลิ่นจุก ทรุด สิบ ชุย คุต คุน สะคุต กระทุ้ม ญุ่นน้ำลาย บุด ปลุก ปลุก ปลุก

ปุต ปุย ผุด พรุน ฟุ้งออกมา ผุยผง มุด หลุด รุด รุน ลุ้น หวดหวัด จูตไฟ สูด
(๑๔๗ คำ จาก ๒๓๗ คำ = ๖๒.๐๒%)

๒.๖.๒ **วัตถุธมฺลลักษณะกลม เล็ก หรือกลมยาว**

ปู มะกรูด กูป ตระกุด ค้ายกลุ่ม กระตุม ตุค ลูกตุ้ม กระบุง บึงก็ ปุ่ม
พุ่มไม้ พุง (ท้อง) ฝุ่น ผุยฝุ้ง ชุย หนุน ลูก หลุม หุด หุบ อึ้งมือ
มูลี รู รุง กู (เสียง) ขลุ่ย สูง ชุง กระตูก คุ้นไม้ ทั่วบึง ฟุง (หอก) รุง
(๓๕ คำ จาก ๒๓๗ คำ = ๑๔.๗๗%)

๒.๗ / ut / และ / ut : / **สื่อความหมาย ๓ ประเภท คือ**

๒.๗.๑ **ความมาก ความแน่นหนา ความหนัก**

ชื้อ ชื่อ ตาปรีอ เคลือกกล้วย ฉุนกึก กลัว เกือก เกลื่อน กลิ่น กรินเครง
ชินชน ขริม ครัมฝน คลึง คึกคัก ฉึก ฉึก กระเดื่อง ตึก ตรึกตรอง ทีบ น้ำเชื่อม ทินทิก
ทิม เทือก กระทีบ บึกบึน หนึบหนับ หนืด บึงบั่ง หน่าบั่ง สืบเพ้า สากกะเบือ กระบือ
สบายบือ ปึก พรึม พรีต พึมพำ ผนิก ผึก ปมเขื่อง เผือก พังผืด มีด มิน เมือก
เมื่อง หมึก ยืนหยัด เย็นยะเยือก เรือรัง เปรื่อง เลือด เหลือบตา เลือกสรร ชืด ชิกชัก
หือ เหม็นหืน ชิม ชื้อขึ้นมา เกลือ กระเขยนกระหือรือ หึง สะอึก อืด สะอั้น อึงคะนึ่ง
เอื่อม อืด อึกกะทิก อี ชื้อ (๗๗ คำ จาก ๒๑๓ คำ = ๓๖.๑๕%)

๒.๗.๒ **การเคลื่อนที่ด้วยความยากลำบาก เพราะต้องผ่านงานหนักหรือความ
แน่น หรืออุปสรรค**

มีดชื้อ ยุคชื้อ รือ หือ ชื้อ ชื้อ เตือด้วยมีด เป็นเบือ กลิ่น เกลือกกล้วย คีบ
ชิน ชิน คลึง ชิง เคื่อง เหงือก เงื่อนไข เงือ เขื่อน ครัวคราด ช่มชิน เชือก เชือก
เงื่อน สึกหรือ ชิม เสือก เสื่อม ต้ม ตึง กระเดื่อง เตือด กระเดือก ตืด เตือน กระเดื่อง
ทึง หนึ่ง เบือนหน้า เปลือง เปลือง เบือย กระพ้อม เพื่อง ฝน ผืด เขมือบ ยืด ยืด
เยื่อง เขยื่อน ล้ม เลือน เลือนเลื่อย เลื่อยไม้ เหลือบตา หืด สะอึก สะอั้น อึกอัก เอื่อม
อืดอาด (๖๕ คำ จาก ๒๑๓ คำ = ๓๐.๕๒%)

๒.๗.๓ ความเจือย ความหมดแรง ความไร้จุดมุ่งหมาย

เพื่อ เจือปน เปื้อ เป็นเปื้อ หือ ชือ เจื่อน เชื่อนแซ เขื่อม เชื่อง ะเรือ
เจือย เรือย ๆ ชุ่มเซา เสื่อมลง สึกหรอ ตัวตืด ขึ้น ๆ ทึม เหนือย สิ้นเปลือง
เปื้อย หน้าซัดเผือก เผื่อน มินง เมื่อย ยืดเยื้อ เรือรัง เลื่อน เหลือง เรือย ๆ อืด เอื้อย
(๓๔ คำ จาก ๒๑๓ คำ = ๑๕.๙๖%)

๒.๘ /r/ และ /r:/ สื่อความหมาย ๓ ทางคือ

๒.๘.๑ ความกว้าง ความสบาย การเปิดออกไปสู่ที่กว้าง

ปากแจ่อ เรอ เห่อขึ้น น้ำเอ่อ การเกิด เฝียบผยาบ เงยหน้า เจ็ดจำ กระเจิง
เซ็ดเอาเงินไป เจ็ดจัน เสมล เตี้ย หัวเถิก กระเดิบ เขียบ เท็ดทูน เลยเถิด เป็ดโรง ระเบิด
เบ็งตา สเบย เบิกบาน เป็ด โล่ตะเพ็ด เป็ดเบ็ง ผย เพร็ดไป ละเมิด หน้าเร็ด เกินเลย
เลิกผ้า เกล็ด ะเว็ง ชะเวบชะวาบ เว้งว้าง ะเหย ะเห็ด อึมเอิบ เอื้อนเอ้อย (๔๐ คำ
จาก ๙๗ คำ = ๔๑.๒๔%)

๒.๘.๒ การริเริ่มเป็นครั้งแรก

บ้ำเห่อ เกื้อเขิน เกิด เกร็น เติม ประเติม เป็ดงาน ผย เริ่ม (๑๐ คำ จาก
๙๗ คำ = ๑๐.๓๑%)

๒.๘.๓ ความเด่น ในทางไม่ดี การขาดการใช้สามัญสำนึก สติ หรือความสำรวม

ปากแจ่อ เจอ สิ้นต่อ ชื้อเห่อ ะเรอกระระ่า เหน่อ เซ่อ เปื่อ เพื่อ งกเงิน
ซัดเขิน ะระเซ็ง ยายเพ็ง เหม เลยเถ็ด ฟีเบ้ม เบ็ง เป็น เหม่อ เผลอ เตื่อ งกเงิน
ประกักประเท็ก เลินเล่อ เพลิน เลยเถ็ด เป็น เกล็ด ะเว็ง ชะเวบชะวาบ เห่อเหม
(๓๑ คำ จาก ๙๗ คำ = ๓๑.๙๖%)

๒.๙ ความหมายของเสียงพยัญชนะ

ความหมายของเสียงพยัญชนะ จะปรากฏทั้งเวลาเป็นพยัญชนะต้น และเวลาเป็น
สระ เช่นความหมายของเสียงกัก (stops) ปรากฏเห็นได้ชัดเวลาเป็นตัวสะกด แต่ความหมาย
ของเสียงนสิกและเสียงเสียดสี กลับไปปรากฏชัด เวลาเป็นพยัญชนะต้น

๓.๐ ความหมายของเสียงกัก

๓.๐.๑ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น ความหมายของเสียงกัก เวลาเป็นพยัญชนะต้นไม่มี
ลักษณะพิเศษยกเว้นเสียง ง ท. /d/ ซึ่งบังคับถึงความ เต็ง และ
ความคิงคุด

เต๋น ต้อย ต่อม กระทบ เต็ง ตืด กระเด็น โตน (ถูก) กระตอน โถ่ง
กระโตก สะตั้ง ตืดคั้น คั้น ตัดผม ปลาตุก กระตูกกระตึก สะตั้ง กระตั้ง ถ้วน คั้นแก้ว ๆ
เต็ด สะตุต ตุบ ๆ กระตก กั้ง ทนโต่ ประตักประตืด ประคิบประคอย กับกักหนุ ลั่นคุน
กระทาน เตะปาก กระโตกกระเตก เตือด กระเทือก กระต้างกระเตื่อง เตื่อง ติ้ว ต้อย
กระทอง เตื่อย ตลอดจน กั้น เกี่ยวทอง กระเตียต โตเต่ ตักเต้ กระตอ เตียวซอ เต๋น ต่อม ๆ
กระเตื่อย กระทอง ตีม กิ่งกระคุม ตีมคำ กิ่ง ตูต ทม กระคุม ตาม คั้น เต็ด คำน้ำ
ตวต ถ้วน (๖๕ คำ จาก ๑๑๒ คำ = ๕๘.๓๐%)

๓.๐.๒ ความหมายของเสียงกัก เวลาเป็นตัวสะกด เสียงกักสื่อความหมาย ๓ แบบ
ดังนี้

ก การตัดขาดออกจากกัน การหลุดออกจากกัน กัก กาก กับกักหนุ กัด กลีบ
กราบ (มือแยก) กราด กรัด กุด เกล็ด กักหนุ ขับไล่ คัดเลือก ขาด ขีด
ขุด ขุด กรูด ตะเข็บ แขนคอก จัก (ผัก) จาก จิก จึก แจก เจียดให้
ชักกระชาก จุก เข็ด แฉลบ ฉก ขวด (อต) เขือด ชะงัก ชักผ้า ทราก
(ไม่มีวิญญาน) ชับ ชืด (ไม่มีสี) สับ ซิก สึก สิ้นสุด ทรุด แสก แซก
ซอก สอด เสียบ เสียด เสือกไส ตัก ตับสิ้น ตัก ตัด แตาก ตก ตลอดจน
ถีบ แแถบ ตก ถลก กระถก ทดหน้า เลิก กระเถิบ ตลอดจน หนีบ ปากคั้นไม้
ฉับ บาด บุก บุป ระเบิด เบิกเงิน บักผ้า ปากน้ำ ปาด บัด ปีก แปลก
ปลด เบ็ด ปอก เปลือก ผัดข้าว พัด ผุด ฟาก ไม้คมแฝก ฝาแฝด หมอก
หมวด (กลุ่ม) หยาดฝน ยืด ยุบ แยก ยก หยด เขยิบ ยกยอก หยอด วิต
ริน รุก ทะเล็ด รอด ลัก ลาก รุกหน้า เลิกล้ม เล็ด แลบ เลิก ตลอดจน

ลอบเข้ามา ลอก เลือกสรร เหลือบตา วกน้ำ หัก ต่างหาก ฮุบ แหก เสียงแหบ
 หก อด ออก (๑๓๙ คำ จาก ๔๘๑ คำ ๒๘.๕๐%)

- บ. การสัมผัส ซึ่งจะเร็วถ้าสระสั้น จะนานและช้าถ้าสระยาว เช่น บัด-ปาด ทับ-ทาบ
 กาก กัดกัดหนู กาบมะพร้าว กัด ตีกราด กราบ สะกิด กรีด กุบเก็บ แกรก
 กก ไกรท กลน กบดาน กด กอด กอบ กรอก เกือก ชุ่นคลัก กับ คาบ
 ขัด คาค ชิด คีบ ปลุก ชุด ชุต คุคู้ เขก ตะเข็บ เข็ดค้าย โขกหัว ขบ
 ครอบ คลอกไฟ คลอกลูก ขอดหม้อ ควบคู่ เคลือบ งัด จับ จักผัก จับ
 จัด กระจาด จับ จีบ จูจ จด จรด จอด ชัก กระจาก กระจับ ฉาบ ตบฉาด
 ชิด ชุบทอง เจียด เขียด ชักผ้า สักตัว สาก ชับ ชาบ สาด สับ สีกหอร
 แสก แชก แสบ สบตา ซอกแซก สอด เสียบ เสียดสี เสือก กัดกัด ตัดไม้
 ทาก ทาบ ทิด ทบ ตัด ตอก แก้มตอบ ทับ ทาบ ทัด ถักเสื่อ ถัดไป
 ถาก ถีบ ถูท ทูท ทบ กระเดียบ ทอด เทียบ เทือกเขา นาบ หนีบหนีบ
 หนุบหนับ แหนบ บาก บาด บีบ แบก บด เบียด บัก บัดปาด ปัด ปรก
 ปลดผ้า เป็บข้าว ปรบมือ ปอก ปลอบโยน เปลือก พาด พัดฟาด ผด พก
 ผักตบ ฟาก (พื้น) ฟูก ฟุบ แฝบ มัด หมัก หมัด หมก หมอบ หมวก
 เขม็อบ หยิก หยาบ ยัด หยิบ ยุบ เย็บ หยอด เขยิบ รัก ราก รับ จากมือ
 ราบ รัต ราด รัต รุต รด รวบ ลาก ลีบ ลูบ เล็ด แลบ ลบ (ยางลบ)
 ลอก วาด หาบ หิด หุบ หด หอบของ อาบ อัด อด โอบ อวบ แออัด
 (๑๘๗ คำ จาก ๔๘๑ คำ = ๓๘.๘๘%)

- ค. การอยู่ในที่จำกัด การถูกกด หรือ ความกดดัน การบังคับ โดยใช้กำลังหรือ
 ความรุนแรง กักกัน กัดกัดหนู กัด จุนกีก ถอยกรุต กด กรอก คลอด
 เกรียด จับ หน้าหงิก จับงิบ หุดหวิด จุก (แน่น) กระจับ ฉาด ชุกชุม
 จุก ชก ชัด สับหมู เสียบ ตบ ตอก ถีบ ทูบ นวด บุกรุก บุป เกือก
 ชุ่นคลัก ชลุกชลัก กับ ชับไล่ นมคัต ขัด ตีกัก คีบหน้า ชุต ทรุต เขกหัว

เข็ดต้าย โขก ขบ ขด คอกสัตว์ ขอบ ครอบ กลอก แบกham บดขยี้ เบียด
 ปราบ ปุด ปูด พัด ฟาด ผีกหัก ฟกซ้ำ เผือก มัด หมัด มีดมีด หมอบ
 เขมือบ ยัด ยืด ยึด ยุคยื้อ เขียบ รั้ด รั้ดผ้า รุก รุก รบ รวบอำนาจ
 เล็ด หัก หีบอ้อย แหกคูก อัด สะอึก อัดอัด อုပ်อิบ แอ ก อวบอ้วน แออัด
 (๘๘ คำ จาก ๔๘๑ คำ = ๑๘.๕๐%)

๓.๑ ความหมายของเสียงนาสิก

ความหมายของเสียงนาสิกจะเห็นเด่นชัด เฉพาะเวลาที่เสียงนาสิกเป็นพยัญชนะต้น
 ของพยางค์เปิด หรือพยางค์ที่ลงท้ายด้วยเสียงนาสิก หรือเสียงอัมสระ /y.w/ เท่านั้น อันมีผล
 ให้พยางค์ที่มีนาสิกเป็นพยัญชนะต้น แต่สะกดด้วยเสียงกักมีบทบาทน้อยลง อย่างไรก็ตามถ้าเทียบ
 จำนวนคำกันแล้วพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วยนาสิกแต่สะกดด้วยเสียงกักมีน้อยกว่าพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วยนาสิก
 แต่มิได้สะกดด้วยเสียงกัก เราอาจจะแยกความหมายของเสียงนาสิกออกเป็น

๓.๑.๑ ความหมายของเสียง / n / มักจะแสดงถึงความสงบ ความนุ่มนวล
 อ่อนละมุน นุ่ม นิ่ม หนุน หนึ่ง ถนอม ประนอม นอน เนืองนอง สนอง นวยนาต โนม
 น้าว นวม หน่วง เนียน น่วม น้ำ นาน อ่อนน้อม นวด (ทำให้นุ่ม) นิ่มนวล ของแฉม
 นม เหนียม หนอน เนิน หนึ่ง นอง หน่วง เหนียว เนือง ๆ นบนอบ เนิบ (๓๔ คำ
 จาก ๗๙ คำ = ๔๓.๐๔%)

๓.๑.๒ ความหมายของเสียง / m / มักจะแสดงถึงความหม่นหมอง ความไม่
 สงบ ความไม่สบาย มัว หมอง มอม หม่นหมอง สีมอ เหม่อ สีหม้อ เป็นหม้าย หมอก
 หมิ่นเหม่ หมางใจ มัวหมอง ชมิ่ง หมกมุ่น มวนท้อ หมองหมาง หม่นไหม้ หมางเมิน
 หน้าบ้าน หมักหมม มีดมีด มีน มอด ม้วย เม้มปาก มอมแมม มัว แซ่มัว เมื่อย เข่ม
 เข่มิน แซ่มง ไหมง ไหม้ ชม่า ชุ่มก เหม่ (๓๘ คำ จาก ๗๙ คำ = ๔๘.๑๐%)

๓.๑.๓. ความหมายของเสียง /j/ สื่อความหมาย ๓ แบบคือ

- ก. ความตะลึงงัน หรือการไม่ทำงานของประสาท และความเขลา งงงัน ตะลึงงัน
จั้งจั้ง ฉงนฉงาย ตระหง่าน งกเงิน ชะงัก ผงาบ เงียบงำ ว้างาย หงิม งุนง
ง้อย หงอย เหงา งอม งั้ง ้ง ้งงาย งุงิบ งำ ้งงม ้งง่า งู ๆ ปลา ๆ
(๓๐ คำ จาก ๖๒ คำ = ๔๘.๓๙%)
- ข. ความไม่มั่นคง ง่อนแง่น โงนงน งกเงิน เงื่อมผา ชะงอก งอแง หงอ งอ
งอน งอม หวอดแหวด งก หงอก ้งหัว (๑๕ คำ จาก ๖๒ คำ = ๒๔.๑๙%)
- ค. ความไม่พอใจ หน้าง้ำ งุ่นง่าน หงุดหงิด หงิกงอ หน้าหงิก หน้างุ้ม (๖ คำ
จาก ๖๒ คำ = ๑๙.๖๗%)

๓.๒ ความหมายของเสียงเสียดสี ที่เห็นได้ชัดก็คือ การเสียดสีอันเกิดจากการสัมผัส
ฝนซ่า ชู่ซ่า ซ้ำ แตกกระส่ำ ซ่าน สาน สางผม สาก สัก ซักผ้า ซัด สาดน้ำ
ซัดซัด สาบเสื่อ ซาบ สวมใส่ ไซ้ สอดใส่ สาย ช้างขาวโพล สาวเชือก ซี่ เสียดสี ผ้าชิ้น
สืบท้ำ ชู่ ชุ่ม สุก สุก ชุบผอม เป็นชุย สึกหรอ สุก สุ่ม แต้ แต้ แซม แซว แซง
แสก แทรก แซ่ด ลูกไซ้ ไทรม สีซอ ซ่อน กระเช็น ส้อม ซ้อม ลูกชอง ซอก สอด
สอบเข้าไป สายสร้อย เสริม เสื่อ เสื่อม เสือก เสียด เสียบ เสียมสอน ชวนเซ สวนทาง
สวม กระชวก ชวดเซ สวม ผัด พัด เป็นผ้า พัน ผั้น ผ่าน ผั่ง ผั่ง ฟาก (พั้น) ฟาด
ผั้นไฟ ฝิบ พัน ผืด พู พู่ฟ้า ฝุ่น ฟุ้ง เป็นฝูง ฟุดฟิด เลือกเฟ้น แฝง ลูกแฝด แพบ
ฟกซ้ำ ฝ่อ ฝ่อนพัด ฝ่อน ฝ่อน ฟอง ฝ่อง ฝื่อน ฝื่อง ฝือก ฝน (ทา) ห่าฝน หนั
หมุ่หนั หาม หัก หาด หาบ หาว เห่า หัว หีบอ้อย หึง หืด หุ้ม หุก หุบ หุบ หุบ แหก
แหบ โห้ ห่อ หอน ห้อม หอบ หวด ฮวบ ฟอก กระชิก สวม ไม้ซาง ซัด สาด
ชาวข้าว สอยผ้า (๑๓๗ คำ จาก ๓๑๒ คำ = ๓๔.๕๑%)

๓.๓ ความหมายของเสียง Liquids

๓.๓.๑ ความหมายของเสียง /r/ บังความหมาย ๒ แบบคือ

ก. การเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว หรือการเคลื่อนที่ในบริเวณจำกัดมีจุดหมายปลายทาง
 ريب เร่ง เร็ว เร็วร้อน รุก รุก รุก รุน รัน กระทบหรือรัน ร้อน หน้าเรียด
 รม รมเร็ว เร่งเร็ว (ควน) รม่า พรวดพราด พรว ปรือ ปรืดปรืด โรมรัน
 รุกเร็ว รีบร้อน ร้อนร้อน ระเริง กะเรือกะร่า ร่าเริง รวรวัด รวดเร็ว รุกรน
 เต็นเร็ว ๆ ร้ว รว รัต รับ ราว ราก แร่งแบ่ง แรด ร่าน เร้น ริม รุม
 รุ่ยร่าย หุ่ยหุ่ย รน รัน ร่ม รม โรง โรอย รอ ร่อง รอย ร้อย รวด
 รวบ รวม ลูกรอก รุงรัง รก รือ ร้ว ร้ว รุ่ม รุ่ง เร่ ทรุย เกร่ง ทรูด
 ครอบคร้ว ครอบ ครอบ ครอบสร้าง ครอบ ครอบ ครอบ ครอบ ครอบ รัน
 ร้ว ร่าย ริน รัต รุ รุม รอบ เรียง กระปริปกระปรอย ทั่วเหล่า คุกรุ่น
 (๕๔ คำ จาก ๑๖๒ คำ = ๕๘.๐๒%)

ข. การกระทำที่บังถึงการเสแสร้ง จริต ะริน ะริก ะริกะรี ะรัมกริม กริตกราย
 กริตกร้าด เกรียวกราว กร่องแกร่ง เร่งเร็ว ทรุยกราย (๑๐ คำ จาก ๑๖๒ คำ
 = ๐๖.๑๗%)

๓.๓.๒ ความหมายของเสียง /l/ สื่อความหมาย ๓ แบบ คือ

ก. การเคลื่อนที่ในที่จำกัด หรือการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว เหลือบตา เหลาดินสอด
 ลาก ลับมีด แล่ แล่งธนู เล็ม ลุย ลูก ล่ม เหลื่อม ลาย โลง ล้อรถ ซลอม
 ล้อม ล่องแก่ง ครอบคลุม เคล้า เคล้น คลาย คลอง คล้อง เคล็ดยก คลึง
 กลึง กล่อมเกลี้ยง กลิ่น เปลี่ยน ลอด ลอบตักปลา เล่ลูกหิน ได้ เล้าไก่
 เลาะ ลู่ ล้ม ชะลอ หล่อพระ ล้าง กลอน กล่อง กล้อง กลอกตา กลด
 กลัดกลุ้ม ล่ามไซ่ ฟ้าแลบ ถลึง ถลัน เลย ทะลาย ไฟลุก ล่า ถลัม ฉับพลัน
 หลัด ๆ รวรวัด ทะลวง เล่น ถลาโลก ถันหลาม หลั่งไหล ไล่ แผลง ปล่อง
 ปล่อง ปลิ้นปล้อน เปลี่ยน แปลง (๗๒ คำ จาก ๑๕๐ คำ = ๔๘.๐๐%)

บ. ของเหลว ความกลอกกลิ้ง ความไม่แน่นอน ไขว่ใจไม่ได้ เหล้า เล่นปักหลัก
เหลว ไหล เหลวไหล ละเลย เลอะเทอะ และทะ หลอม หล่อพระ แคลงใจ
เคลิบเคลิ้ม คลັบล้ายคลັบลลา คล้าย ๆ โคลงเคลง สิ้น ล้มเหลว เลยเถิด เสีย
(ประจบ) หละหลวม เลื่อนลอย คลอนแคลน กะล่อน ตอแหล เลอะเต็ม เลว
ลุ่มหลง เหลาะแหละ หลุกหลิก โสเล สวง ล้วงความลับ หลอก ล่อ กลับกลอก
กลิ้ง กลอกกลิ้ง กลับลาย กลับกลอก เกลือกกล้วย หลอกหลอน ลนลาน
ประหลาด ลวก (สับเพร่า) ล่วน เหลือหลาย ลดเลี้ยว ลูกเล่น ปลิ้นปล้อน
ลึกลับ ลับ ลั่น ลึกซึ้ง ลวกลาย ลับลมคมใน เหลี่ยม (เจ้าเล่ห์) (๕๘ คำ
จาก ๑๕๐ คำ ๓๘.๖๗%)

ค. การกระทำที่ไม่ถูกต้อง ลวนลาม ล้วงเกิน เล้าโลม เสีย สามปาม สะลาบสะลั่ง
ลอบ เลวทราม หยาบโหลน ลักลอบ หลอกล่อ ตอแหล ลับลมคมใน เหลี่ยม
เหลื่อมล้ำ เลยเถิด หลี เลียน ลอก หลบเลี้ยง ปอกลอก (๒๑ คำจาก ๑๕๐ คำ
๑๔.๐๐%)

๓.๔ ความหมายของเสียงอัมสระ

๓.๔.๑ ความหมายของเสียง / w / อาจจะแยกออกเป็น ๒ ประเภท คือ

ก. ความกลม หรือ ความโค้ง เกลา งาม งั่ว จามะพร้าว ซางข้าว เสา ตาว
เตา เต่า เต้า บ้าง เป้า เป้ากางเกง รั้ว หลาว เอว ั่ว วน วง สวิง
แวน แหวน แวงกัต ววน ห่วน ไหว ว่าย ว่อน เวียน ฉวัดเฉวียน วงเวียน
กิว เคียว เลี้ยว เสี้ยว เรียว เพรียว เกลียว เบี้ยว เอี้ยวตัว ฉี้ยว เหนี้ยว
นิ้ว เหลี้ยว ลายมือหวัด ตะหวัด หงาย ว่าง หวอดปลา (๔๘ คำ จาก
๑๓๖ คำ ๓๕.๒๙%)

ข. ความโล่ง ที่กว้าง ความเว้งว้าง ความว้าเหว่ อารมณ์ กว้าง เว้งว้าง อื้อฉาว
ยาว แจ้ว ๆ ลิว รั้ว ปลิว ทิว ว่าง แว่ว ต่างค้ำว ว่างเปล่า ว้าเหว่ หิว

หวีดหวิว วังเวง โหวงเหวง วิเวก หวาม วาบหวาม ร้าวราน หนาว แกร่ง
 แหล่ง แผล่ ๆ หวัง ประวัง วิงวอน วังเวง หง่าว โทคเต็ยว เต็ยวตาย เปล็ยว
 ใจเห็ยว เส็ยว หวาน ว่างเว้ง โหวกเหวก (๓๙ คำ จาก ๑๓๖ คำ ๒๘.๖๘%)

- ก. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือความกล้วการเปลี่ยนแปลง ว่องไว ว่อง-
 แวก หวือ่หิวา วอเว หวอ วู่วาม วับแวม วับวาม แววาว วับวาบ วูบวาบ
 หวุดหวิด วาบหวาม หว็ดว้าย แหว แหว้ ว่องไว วืดว้ายกะตุ้ว เห็ยง วุ่นวาย
 สวิงสวาย แว่น ปลิวว่อน ชะเว็บชะวาบ ระเวง ผวา ว้าวุ่น หวาค ห้วน
 ห้วนไหว แว็บ วก หวอ (๓๖ คำ จาก ๑๓๖ คำ ๒๖.๔๗%)

๓.๔.๒ ความหมายของเสียง / y / มีอยู่ ๓ แบบ คือ

- ก. ความละเอียด ความขับขัน ความยุ่งยาก ปลิกย่อย หยุ่มหิม แยกเยะ
 ขยุกขยิก ยู่ยี่ ยู่ยี่ ขี้ ขยำ แยกคาย ระย้า ยักย้ายถ่ายเท ยุ่งยาก ยาก ยัดเยียด
 ยวง ระยับ ยอกย้อน โยงพัน ขย้ม หยุบหยุบ ยุกยิบ ยุ่ ยุ่งเหยิง ยวนยี่
 หยิกหยอย หมูหยองโย หยัก ขยิบ หยักสก ยุกยิก โยก (๓๘ คำ จาก ๑๕๘ คำ
 ๒๔.๕๐%)
- ข. มากมาย ยุกยิบ หยุบหยุบ เยอะเยะ ยัวะเยะ เย็นเย้อ ยืดยาด ยุ่งเหยิง ยอบเยบ
 โยกโย้ย ย่อยยับ ยัดเยียด หยิกหยอย ยอกย้อน เยื่อเย็น ยัววน สยิว แยกเยะ
 เหยาะแหะ เหยียดยาว ยิบตา ยีนยัน เย็นเย็บ เย็นยะเยือก ทนทายาด ขยั้นขยอ
 เหยียบย้า โขยง เย้ม ยิงยวด ออกอยาก ย่ามใจ เหยียดยาม ย้า เหยง ๆ
 (๓๔ คำ จาก ๑๕๘ คำ ๒๑.๕๒%)

๓.๕ สรุป

จากผลการวิเคราะห์ จะเห็นได้ว่า ความหมายของเสียงประจำเสียงสระ และพยัญชนะ
 ที่มีอยู่นั้นปรากฏเห็นชัด เกินกว่าที่จะเรียกว่าเป็นเหตุบังเอิญได้ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวเสียง
 และความหมายประจำเสียงก็ปรากฏออกมาในลักษณะของความคล้ายคลึง คือการเลียนเสียงแบบ

ที่สองคือ ถ้าต้องการให้เกิดการตัดขาดก็ใช้เสียงกัก ถ้าจะให้เกิดการเสียดสก็ใช้เสียง เสียดสิ
ถ้าต้องการความโค้งก็ใช้สระกลม ถ้าต้องการความกว้าง การเปิดก็ใช้สระเปิด เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ในการวิเคราะห์วรรณคดีไทย ส่วนที่จะขาดเสียมิได้ ก็คือวิธี
การที่กวีเลือกใช้คำอันจะสื่อความหมายที่ตนต้องการในบทกวีของตน การเลือกสรรคำนี้ เป็นไป
โดยอัตโนมัติและเกิดจากความรู้สึกกับภาษาของผู้อ่านเช่นกัน แต่งานของนักวิจารณ์นั้นจะต้อง
แยกแยะว่าความไพเราะนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร ในการวิจารณ์วรรณคดีไทย ที่ใช้เสียงมาเอื้อกับ
ความหมาย ผู้วิจารณ์จำต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ข้อนี้ ถ้าต้องการให้คำวิจารณ์นั้นสมบูรณ์

บรรณานุกรม

๑. กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ : **ขุมนุมพระนิพนธ์** เสริมวิทย์บรรณาการ ๒๕๑๘
๒. สุไร พงษ์ทองเจริญ : **ความหมายหลายนัยในภาษาอังกฤษ** ภาควิชาภาษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๒๕๑๘
๓. ตำอวาง หิรัญบุรณะ : **The Role of Accent in Thai Grammar. Thai Phonology**
พิมพ์โดยศูนย์ภาษาอังกฤษ ทบวงมหาวิทยาลัย ๒๕๑๔